

vraag voorbij of niet de eere Gods het zingen van Zijn lof in het lied der vervulling naast den psalm der profetie van ons eischt.

Ik houd veel van ons vaderland, en ik ben blijder dan ooit, dat ik er tegenwoordig in wonen mag, maar een beetje meer „berglicht“ deed ons lage land, althans zijn kerk geen kwaad.

Ik ben het er hartelijk mee eens.

Maar ik wilde graag nog daarnaast op iets anders wijzen.

M.I. is het niet zozeer de kwestie van de „eere Gods“, althans niet deze alleen, die de menschen in tweërlei houding ten aanzien van die eere Gods uiteen doet gaan in zake de gezangen. Zij, die er tegen zijn, meenen immers, dat men „Gods eer“ nooit beter kan doen spreken, dan door rechtstreeks Zijn Woord te doen hooren in het lied. „In Gods huis alleen Gods Woord.“ En zij beweren, dat een oudtestamentische psalm in de nieuwtestamentische kerk toch altijd gezongen wordt in het licht van het N. T. Waaraan zij gelijk hebben. Wij zingen toch altijd op nieuwtestamentische wijze, manier, al is het lied, de inhoud van den zang, oudtestamentisch.

Daarom wilde ik wel, dat men meer algemeen den gedachtegang, dien ik onlangs in Kerkelijk Leven volgde, of bestreed, of aanvaardde.

Het was deze: dat in den openbaren eeredienst God den mensch ontmoet, en dat dus in gebed en ook in lied het menschenwoord als menschenwoord positief en zeer beslist een plaats in den eeredienst hebben moet. Dat menschenwoord moet wel gesproken zijn naar Gods Woord, daaruit geboren, daaruit besneden, geheiligd, maar het moet toch menschenwoord blijven. Bij dat menschenwoord kan men de psalmen gebruiken, maar dan alleen voorzover zij als poëzie in den mond van den zanger als door hem aanvaard bijbelwoord tot eigen belijdeniswoord zijn omgevormd. Een psalmvers heeft, indien het tekst der preek is, een heel andere plaats, dan datzelfde psalmvers, wanneer het na de preek gezongen wordt. In het eerste geval is het Gods Woord, komende van God tot de gemeenten, in het tweede geval menschenwoord, komende van de gemeente tot God. Heeft men eenmaal ingezien, dat bij ontmoeting van God en Zijn volk (wezen van gereformeerden eeredienst) ontmoeting van Gods Woord en menschenwoord noodzakelijk is, onmisbaar, dan komt het vrije lied naast het vrije gebed te staan. En dan heeft men het motief van de „eere Gods“ toch weer teruggekregen. Want is het niet tot Gods eer, den eeredienst te maken tot wat Hij ervan zegt, Hij, die de eerste is in de ontmoeting?

Over den z.g. „vroegdoop“ en Ds Hilbers.

Van den heer J. M. van Meetelen, oud-burgemeester der gemeente Ulthoorn, kwam volgend schrijven in, waaraan ik hier een plaats geef:

In „De Reformatie“ van 16 Juni i.l. komt in „Perschoon“, omtrent de doopspraktijk in onze kerken, o.m. ook de „vroegdoop“ ter sprake, waar Ds Hilbers, Chr. Geref. predikant te Groningen, zich beroept op een uitspraak van Dr. van der Vaart Smit, naar wiens meening de vroegdoop in strijd is o.m. met de Kerkhistorie (?)

In vier gemeenten, gelegen in twee provincies van ons vaderland, ben ik werkzaam geweest en heb daar de doopregisters niet van de R.C., doch van de Gereformeerde Kerken van vóór 1810 nagezien. In alle vond ik den geboorte- en doopdatum vermeld; en wat bleek — dat tusschen beide genoemde datums het verschil geen acht dagen bedroeg en dat wanneer in een enkel geval de acht dagen overschreden waren, de oorzaak van den laten doop in een noot werd vermeld.

Daaruit mag toch zeker geconcludeerd, dat de vroegdoop ook in de andere kerken plaats vond.

Dat kunnen bovengenoemde predikanten in hunne woonplaats, ten gemeentehuize, onderzoeken.

Ik zou hun ook in overweging willen geven te trachten inzake te krijgen van oude kerkboeken, dan zullen zij in de doopvragen het woord „moeder“ niet aantreffen, in latere het woord moeder tusschen () en in de laatste zonder haakjes.

Het willekeurig uitstellen van den Heiligen Doop is begonnen omstreeks 1816 en is in strijd met onze kerkenordening en de practijk onzer vaderen.

Tot zoover de geachte schrijver, wien wij dankzeggen voor zijn belangstelling, en zijn bericht.

Ook elders is reeds op soortgelijk materiaal, dat precies dezelfde uitkomst gaf, de aandacht gevestigd; ik herinner me, hier, of in een ander orgaan, registers uit de omgeving van de Bommelerwaard te hebben doen spreken, waarvan in de pers cijfers waren meegedeeld.

Kenners der historie weten dit alles; zij weten dan ook, dat het heele beweerde verschil van kerken (!) inzake de doopspraktijk niet bestaat, dat het een verschil van personen is, van wie het dubbele type over en weer in de bestaande kerkgroepen kan voorkomen, en dat alle onwettelijk trouwheidsvertoon, gelijk thans van Chr. Geref. zijde inzake dezen „vroegdoop“ ter handhaving der scheuring vernomen wordt, een verloochening der „vaderen“ is.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Gorinchem: P. D. Kuiper te Sassenheim en C. Stam te Pernis. Oppenhuizen: Cand. H. v. d. Veen, hulppred. te Kornhorn en Cand. H. Rutgers te Sneek.

Beroepen te:

Gravenhage-West (5e pred. pl.): Ds Mr G. M. den Hartogh te Hazerswoude. Groningen (vac. v. d. Elskamp): G. R. Kuiper te Kralingen. Nes en Wierum (Fr.): Cand. G. Visé Jr. te Loosdun. Ooltgensplaat: Cand. K. Reenders te Leens.

Oppenhuizen: Cand. H. v. d. Veen, hulppred. te Kornhorn. Vrouwepolder: Cand. J. W. Tunderman, hulppred. te Rotterdam-Zuid.

Bedankt voor:

Heerde: B. A. Bos te Assen. Wormer: D. G. A. Brouwer te Rozenburg.

Intrede te:

Hilversum: H. v. d. Elskamp. Tekst: Coll. 1:28 (22 Juni).

Afscheid van:

Steen: J. Overduin. Tekst: Rom. 8:38 en 39.

Tweede kerk in den Wieringermeerpolder.

Te Middenmeer werd Zaterdag j.l. door Ds H. H. Schwa, maker de eerste steen gelegd van de tweede Geref. Kerk in de Wieringermeerpolder. Op het oogenblik wonen alle gereformeerde kerkelijk nog in bij Sloodorp, maar tegen de voltooiing van het nieuwe kerkgebouw hoopt men te Middenmeer de ambten te kunnen instellen en aldaar een zelfstandige kerk tot openbaring te brengen.

Het Instituut van Hulpprediker.

De Part. Synode der Geref. Kerken van Noord-Holland heeft, in verband met een desbetreffende vraag van de classis Zaanland, besloten bij de Generale Synode te Middelburg het volgende verzoek in te dienen:

„De Synode spreke zich uit: a. dat op grond van de H. Schrift, de belijdenis en de kerkenordening geen zoodanige regeling is te treffen, waardoor de arbeid van candidaten een ambtelijk karakter draagt en b. dat, voor zoover zij hulp verleen, zij dit slechts als „helpers“ doen, die onder toezicht en leiding van den predikant of den consulent hun werk verrichten.“

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Goes: R. Kok te Veenendaal. Tholen: Cand. P. Honkoop te Rotterdam.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Biggkerke: G. W. Korevaar, hulppred. te Overschie. Goudak en te Ter Aar: Cand. Jhr R. L. W. M. Hoeufft van Velsen te Scheveningen. 's-Graveland-Capelle: E. E. de Looze te Renswoude. Leut: J. W. Notboom te Aagtekerke. Maldum en Cornwerd: G. Janama te Haulerwijk. Oppenhuizen: L. J. M. S. Herkens te Assen. Renkum: D. J. v. d. Graaf te Ede. Sneek: G. J. Streeker te Leiderdorp (toez.). Sprang: J. H. Gunning E.Bz. te Schoonhoven.

Aangenomen naar:

Roswinkel: Cand. A. K. L. Bloem te Apeldoorn.

Bedankt voor:

Dinteloord: S. Goverts te Garmen. Hoevelaken: J. E. Klomp te Ede. Kesteren: E. E. de Looze te Renswoude. Rijnsaterwoude: Cand. Jhr E. L. W. M. Hoeufft van Velsen te Scheveningen. Veenendaal: I. Kleit te Baarn.

Intrede te:

Altforst en Appeltern: Cand. W. Lourens. Tekst: Joh. 8:12.

Afscheid van:

Cubaard: J. R. Wolfensberger. Tekst: Psalm 119:49 en 56. St. Johannega: J. J. v. d. Berg. Tekst: 2 Petr. 1:10 en 11.

Overleden:

P. C. A. Halfman, pred. te Schiedam, 75 jaar.

Woensdag 12 Juli a.s.: Elfde Bondsdag van de Geref. Mannenvereniging in Nederland, Haarlem, Concertgebouw, L. Begijnestraat.
Vrije toegang voor alle belangstellende mannen en vrouwen.
10 uur: Openingsrede Bondsvoorz. Ds. C. J. v. d. BOOM: „Sterke Mannen“.
2 uur: Referaat Prof. Dr. T. HOEKSTRA: „De ziel van den man“. (Debat)
Slotwoord Ds. J. W. SIERTSEMA: „Hoor en doe“.
Programma 10.15 aan de zaal. Vraag ter kennismaking een exempl. van het „Geref. Mannenblad“ aan de Admin.: Laan van Elk en Duinen 114, Den Haag. Abonn. slechts f1.— per jaar.

Lezers van „De Reformatie“! Wekt uw kennissen op proefnummers van ons Blad aan te vragen.

VERKRIJGBAAR BIJ DRUKKERIJ EDECEA TE HOORN DE VOLGENDE

TEKSTBOEKJES

JAHRESZEITEN

van JOSEPH HAYDN
DUITSCH—HOLLANDSCH

ELIAS

van MENDELSSOHN—BARTHOLDY
DUITSCH—HOLLANDSCH

MESSIAS van HÄNDEL

ENGELSCH—DUITSCH—HOLLANDSCH

JUDAS MACCABÄUS

van GEORG FRIEDRICH HÄNDEL
DUITSCH—HOLLANDSCH

DIE SCHÖPFUNG

van JOSEPH HAYDN
DUITSCH—HOLLANDSCH

MATTHÄUS-PASSION

van BACH
DUITSCH—HOLLANDSCH

Na ontvangst van 20 ct. per exemplaar voor de vijf eerste en 25 ct. voor laatstgenoemde, volgt franco toezending. Bij getallen reductie.

Chr. Muziektijdschrift „De Harp“ met maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.

Administratie-Adres: Planciusstraat 65 - Amsterdam.

BESTELT

UW DRUKWERK
BIJ DE DRUKKERS EN UITGEVERS VAN DIT BLAD

EEN MERKWAARDIG VIJFTAL

Ds Bern. Smytegelt

Ds H. J. Budding

Ds D. Bakker

Ds P. van Dijke

Ds L. Boone

BIJDRAGE TOT DE KERKELIJKE HISTORIE IN ZEELAND

DOOR

A. M. WESSELS.

Prijs 60 cent

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Postrekening No. 36000

Heden verscheen het DERDE DEEL van:

DE GEMEENE GRATIE

DOOR

Dr. A. KUYPER

3^e DRUK

Het werk is nu compleet.

Totale omvang ongeveer 1800 bladzijden.

Prijs: Ingen. f 7.50 per deel geb. f 8.75 per deel

Dit is een der meest beroemde werken van Dr. Kuiper. Wie dit werk leest — diens kennis en inzicht worden buitengewoon verrijkt. Op boeiende wijze laat de Schrijver zien de inwerking der gemeene gratie op de terreinen van staat en maatschappij, van huisgezin en opvoeding, van wetenschap en kunst. Kuiper's GEMEENE GRATIE is een der standaardwerken van het Calvinisme.

Prospectus met volledige inhoudsopgave op aanvraag gratis IN ELKEN BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

UITGAVE VAN J. H. KOK - KAMPEN

BESTUREN, HOOFDEN EN ONDERWIJZERS VAN CHRISTELIJKE SCHOLEN, die in dezen tijd op de hoogte willen blijven van wat er in de kringen van het Chr. onderwijs omgaat, vinden daartoe hun blad in het vrije schoolblad

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL“
WEEKBLAD VOOR HET CHRISTELIJK ONDERWIJS

Het blad, dat onder leiding staat van de redacteurs A. J. DREWES, H. J. EMOS en J. LENS, teit de meest bevoegde medewerkers, o.a. voor wetenschappelijke zaken, en geeft een getrouw beeld van de stroomingen en felten op het terrein van het Chr. L.O. Men neme een proefabonnement voor een half jaar à f 2.20, bij vooruitbetaling te storten op postrek. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES